

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی پاشده کی دائرة

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

خیابانهای ... دیار داهای هر حیات قاتلم

نسخه هبره ۱۵ غرورده

سه لکی پوسته ایله ۷,۵ لیرا
(اجنبی ملکتر ایچین ۷,۵ دولار)

ایوه واهلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی
مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکزدر .

صافی : ۷۴

آنقره ، ۲۶ نیسان ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

صاحب

بیاض زانباقلر مملکتنده

تعلیم و تربیه اعضاسندن علی حیدر بک
افندی غریغوری پتروفک « بیاض زانباقلر
مملکتنده » اسمنده کی اثرینی ترجمه ایتدی ،
باصدیردی . بو اوافق کتابده بعض تدقیق و مشاهده
لرک خلق محبتنی آشیلایمق ایستین موعظه لرله
برلشدیکنی کوروورسیکیز ؛ بو نوع اثرله
جوق احتیاجز واردر . سنه لرجه دولتی
قورتارمق ، مملکتی دشمن استیلا سندن ،
خلقک فعالیتنه انکل اولان باغلردن قورتارمق
ایچین اک بویوک مجادله یی یامیش اولان بو کونیکی
نسله داهای هنوز یاباجنی ایشلرک باشلانغیچنده
اولدیغنی دائماً خاطر لاتمغه مجبورز . بو اوافق
رساله نك قیمتی بالخاصه بو نقطه ده در . اوزون
مجادله لردن چیقان ملتدرده بعضاً یورغونلق
کوروولور ، بویله بر یورغونلق روحی قوتک
ضعیفه دیکنه ، مفکوره لر پیشنده قوشاجق
« قدرت » ک آزالدیغنه دلالت ایدر . بزم ایچین
اک مهم تهلکه ودر . بوندن قورونمق ایچین ده
هر زمان خلق قارشیسندن وظیفه لریمزی
اخطار ایله یین اثرله احتیاج واردر ، حیدر
بکک ترجمه ایتدیکی کتاب کوزلری خلقه
چویرمک لزومنی اخطار ایله یین خطابلردر .

الیمده اولسه حیدر پاشا - آنقره آراسنده
سیاحت ایله یین هر یولچینک اله بو کتابی ویریر ، بو
اثری اوقوتدیر برکن بر طرفندن ده جوارده طوپراق
یغینندن عبارت اولان کویلره باقدیریردم . معلم
اولسه یدم چوجوقلره بولوندیغم شهرک کنار
سوقاقلرینی کزدیریرکن ، اولر ایچنده

قونوشولان سوزلری اولره تکرارلارکن ، یحه ،
ایچمه ، کینمه طرز لرینی کوسته برکن غریغوری
پتروفک کتابندن صحیفه لر اوقوردم . قوماندان
اولسه یدم ضابطایمک مجتمع بولوندیغی محفلره
بو کتابک بعض صحیفه لرینی قوپه ایدر و آصاردم .
فکرلرک عمل وحیات اوزرینه مؤثر اولدیغنه
جوق قوتله ایناندیغم ایچین بو خطا بلردن نتیجه لر
بکله ردم .

خلقک رفاهنی یالکیز اقتصادی محیطک
کندیلکندن انکشافنده بکله یلره حیرت ایدیورم .
بو انکشافده ، یاپیلاق فکر و قناعتلرک تأثیرینه
اهمیت ویرمه یلره شاشیورم . زراعتک ایله ره مسنی
هر کس ایسته یور ، فقط کویلی یه طوپراقله ، اقلیمله
مجادله ایدم جک روح و تربیه یی ویرمزسه کز بوترقی یه
سنه لرجه بیهوده یه انتظار ایدوب دورورسیکیز .
قازانان بر خلق ایسته یورسیکیز . قازانماک یولنی
خلقک سوق طبعیسندن ، ییلاشمش اعتیادلرندن
ناصیل بکله یه بیلیرسکیز ؟ شو طوپراق ییغینندن
عبارت کویلرک ، اورتاسندن چرکفلر آقان
سوقاقلرک قالقماسنی صمیمی اولارق ارزو
ایله یورسه کز بونلردن ایکره نن بر خلق کتله سی
یاراتمق مجبور یئنده سیکیز . ایشته « بیاض زانباقلر
مملکتنده » هیمزه بونی قوتله تلقین ایدیور .
بویله بر تلقین اکر هر کسک روحنده قوتلی
بر مفکوره او یاندیریرسه انقلابک استقبالدن
بکله دیکي « مسعود خلق کتله سی » دوغاییلیر .

بو غایه یی یاپه جق متفکرلره ، بو اوغورده
سز صدا سز چالیشاجق قهرمانلره احتیاج وار ،

بلکه بونوع متفکرلرک یازیلری بیلنه ن شیلری
تکرارلامادن عبارت عدایدیله جک ، بکله بونوع
قهرمانلری تزییف ایله ییلر بولونا جق ، فقط
تورکیا خلقنک بو حقیقی یاردیمچیلری کندی
آبدلرینی کندیلری دیکرک دنیادن کیتمش
اولاجقلردر .

« بیاض زانباقلر مملکتنده » یالکیز وعظ
و نصیحتدن عبارت دکلدر . « بیک بر باتاقلق
مملکتنک » ناصیل بر سعیله « بیاض زانباقلر »
مملکتنه تحویل ایدم بیلدیکنی بزه کوسته ریور .
بر خلق مرشدی « سنلمان » ک ، بر کوی
دوقورینک ، خلق آراسندن یتیشه ن بر رچل
قرالنک یاپدقلرینی خاطر لاتیور . روحلراوزرنده
ایشله مه نك ناصیل انسانلر یارانا بیله جکنی
آکلا تیور . اثرک اک کوزل صحیفه لرندن بری ده
قیشالارک ناصیل بر خلق مکتبی اولدیغنی تصویر
ایدن صحیفه لردر . بو صحیفه لر بزم ایچین باشند
اشاغی بر پروغرامدر . کویلرینک اونده برنده
معلم و مکتبی اولمایان بر مملکتده یز ، بر طاقم
کویلرده داهای سنه لرجه معلم بولوندیرمق
امکاتی الده ایدمیه جکیز . اونک ایچین
کویلریمزک اکثریسی ایلك و حقیقی تربیه سنی
قیشلاده آلا جقدر . فینلرک قیشالارینه صوقدقلری
روح عیناً بزم امللریمزی ده خلاصه ایدیور ،
پتروف کنج فین ضابطلرینک اغزندن شوسوزلری
سویله تیور :

« بزم یکی ملی اردو مزروحاً یکی ، اعتیادلری
اعتباریله یکی ، خدمت عسکریه لرینک نتیجه لری

تفرقه نورسى : ٣٠

بو بويوك ناموس مسئله سنى پوشكلده قاپاندم .
تكرار بر ايشه كيره رك ناموسله اكمكى
قازانماه امكن قالمشدى . ايشى سر سربلكه دو كدم .
بمضاتون ، راق ، اسرار قاجاچيلى ياپيورم . آله
اوچ بش غروش كچيور . نم ايچون آرتق ايشك ناموسلىسى
ناموسسى ، تمىزى كيرلىسى قالمادى . نه ياپارسك
انسان ملكلر كى يه دن ، ايجمه دن دورامبور . صكرا
آراسيرا آوه اوغرايه رق جوجوقلر ايچون بش اون
پارا ببراقى لازم .

آراسيرا اولدالانى ، فلان كى ناموسكارانه ايشلرده
دوشوبور . بونلرده او قدر آزه كه . صوك كونلرده
ايچكى يده چوق آرتدردم . اسكيدن غمى اونونق
ايچون ايجردم . شيمدى بويله بر معذرم يوق . قلم
قيزغين دميرله داغلانهرق حنى قايب ايتش كى هيچ
برشى دويمورم . ساده جوجوقلر فرجه ايله زهرا .
اونلر سو كيسى ده يوره كدن سو كوب آنايله يدم .
ققط غالبا بوكا امكن اولمايلاق قلم چارپدينى مدتجه
بودامار بويله متاديا صيرلايوب دوراجق .

مايس ، استانبول ٣١ ٠٠
فرجه اولدى .

خيل زماندن برى ياوروجمك صاراروب صولديغى
كورويوردم . نهايت اوچ آى اول ياتاغه دوشدى .
جوجوغى مابنه ايدن دوقتوره خسته لى صوردم .
يوزيمه باققدن ايكره نيورمش كى باشى اوتنه طرفه
جو بردى ، حدتلى برسسه :

— نه اولاجق ، ورم ، ديدى ، بو قدر محروميت
وسفالت ايجنده بويون بر جوجوق نه اولور ؟
— اميد ، ديدم ، هيچ اميد يوق مى ؟
— ضعيف ...

— يعنى يوق ...
— اويله كى ...

باشى اوكه اكره اوزافلاشدم . دوقتورلر
انسان آدملردر . اوله جك خسته لرك آتاسنه ، باباسنه
جوق حلم وشفتله معامله ايتكه آليشمشدر .
اولوم ياتاقلرينك باشنده بيله اونلر ايچون
يالانچى تسيلر ايجاد ايدرلر . هيچ دكله قارا خبرى
بر آزه دها ملايم كله لرله سويلرلر . اونلر جوق آبي
بيلرلر كه اولمك اوزره اولان خسته لرك صاحبلرى ده بر
نوع خسته لردر . اونلرده طائيلقى وشفتله معامله
ايتك لازمدر .

بودوقتورك ايچون بكا بو قدر قلسيز برخشونته
سوز سويلديكى آشكاردى . خسته نك اطرافنده
آغلاشان ملك جهره لى قادينلر - بياض صاجلى مظلوم
بويوك آتاسه ايله سوزكون يوزلى كنج آتاسه - جوجوغه
ايتديكم ظلملرى شهبه سز او كاده آكلانمشلردى .
آدمجىز بى جوجوغمك قاتلى ديهه طانيوردى .

حقيقتى اوكا آكلانمغه ناصل امكن اولوردى .
جوجوغمى حقيقتا كندى آله اولدورشم كى باشى
اوكه اكش ، صورديتم سولاردن اوتانمشدم .
اوكوندن صوكرا قيزمك صحتى حقتده كيمسه يه برشى
صوراماز اولدم . اوت ، كيمه « فرجه ناصل ؟ » ديسم
طبق بودوقتوركى خاڭ خاڭ يوزومه باقاجق ، حقيقى
معناسى « قاتل نه جسارتله ، نه يوزله اونك آديكى
آنيورسك » ديمك اولان آجى برسوز سويله يه جكدى .
حتى قيزمده كيجى بر ايبك علامتى كورولسه مخصوص
بندن صاقلاباچقلىر ، عنادلرينه عكسى برشى سويله يه رك
يوره كيمى اويتاچقلىردى . دردكشه جك بر كيمسم
بو قدى . بو اولومك بوتون كناهى حقيقتا بكا عاڭدمش
كى اوك ايجنده قورقا قورقا دولاشيور ، كيمسه
ايله قونوشمغه جسارت ايدمه يوردم .

معافيه بى اصل اولدورن بودكلى . قيزمده
بى قاتل صانيوردى . بر دقيقه قاربولاسنك يانه
اوطورسم ، يوزينه باقسم جوجوغم مضطرب اولوبور ،
بى كورمه مك ايچون يورغان ، باشنه چكيوردى .
بعضاده اينجه لمش بيلكلرينه دايلانه رق تيرمه تيرمه
ياتاغنده دوغرولوبور . بكا آرقاسنى دونوردى . طبقى
آتاسنه ، باباسنه داريلارق يوزى ديواره چورن
بيكلر كى ..

صوكرا ضعيف ، رنكسز جهره سى اوستنده
بيومش ودرينه شمش كى كورون كوزلرنده كى كين
ونفرته تحمل ايتك نه قدر كوچدى ! ..

خاطر بى صورمغه ، طائلى برسوز سويله جك جسارت
ايدمه يوردم . فلاكتيله اكله نيلن بريچاره كى عصيان
ايدم جكى محققدى .

قائن آتاسله قارمىدن كوردكم فئالفرلرك اكل بويوكى
جوجوقلرمله آراى آجاسى اولمشدى . اونلرله آخرنده
بيله يوز يوزه كلمه يه جكدم .

قيزمك بر زمان صوكرا اولوب كيدم جكنى
بيلوردم . هيچ اولمازسه نهايت بر ايكى هفته دن

عبارت قالان حياتنده دويه دويه اوني سبر ايتك
ايسته مريمدم ؟ اولادىمى بركون ديزيه اوطورتوب
سومه مشدم . اولوركن ده صوك بردفنه اوقشامغه ،
اوپمكه جسارت ايدمه يه جكدم . چاره سز بر صورتده
دارغين آريلاجقدق . جوجوغمده باباسى طرفدن
آزىلوب اولدورلش بر مظلوم اولق آجيسيله دونيادن
كيدم جكدى .

قاچ دفعه قيزمك ياتاڭى ياننده آغلامق ، اوكا
بوتون چككلىرىمى آكلانمق ايتدم . ققط اينانمايلاق ،
دها دوغروسى آكلمايلاقدى . بو اوني صوك نفسنده
بر آزه دها خيرچينلاشديروب مضطرب ايتكدن باشقه
برشيته ياراماياچقدى . اوت جوجوغمده دارغين آريلاجقدق .
نهايت آريلق كوني كلوب چامدى .

كوزل بر مايس كونيدى . اطراف كونلك
كونشدى . سواقلردن جوجوق قهقهه لرى ، توركيلر ، قوزو
جنغراقلرينك سسلرى كليوردى . دكز آراسيرا ايلق
بر روزكارله خارله نيور ، ماوى صولرك اوستنده
بياض يالديز پارچه لرينه بكه زه بن كوش ايشيقلرى
اوجوبوردى . دكز كنارنده ، ريختيمك قيريق
قالديرملرى اوستنده متاديا جيفارا ايجره رك دول .
شيوردم . جوجوغم يوقارده ، آجيق بر پنجره مك
اوكنده ، اولوبوردى . اوده درين بر سكوت واردى .
ساده پنجره مك اوكنده كى بردالده كوه زه بر قوش
متاديا اوتوبوردى . زهراى بر قومشو جوجوغيله
باغچه يه جيقارمشلردى . دها هيچ برشيته عئلى ايرمه بن
كوچوك قيزم صولرله اويتايور ، طوبراقدن باغچه لر
ياپه رق اوستنه چيچكلر ديكيبوردى .

زواللى جوجوغم ، بوكيديشله سنى ده عئنى عاقبت
بكله يوردى . سنى ده مدافعه ايدمه يه جكدم . ياشارسم
سنگ ده قارده شك كى قوربان كيتديكى كوره جكدم .
ياخوده ياشاياچقدك . ققط فضيلتسز ، فنا بر انسان
اولاجقدك . بو دقيقه ده زهراى قوللريه آلايلمك
نم ايچون نه بويوك بر تسلى اولاجقدى . ققط بوكا
مكن دكل جسارت ايدمه مزمدم .

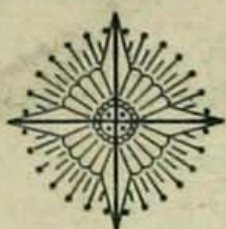
ريختيمزك اوكندن بايراقلرله دونامش بر تنزه
واپورى كچيوردى . ايجنده كزمكه كونورولن بر
مكتب واردى . موزيقي چاليور ، جوجوقلر شرقى
سويله يوردى .

نام بودقيقه ده يوقارده بروايله قويدى : فرجه

دوران آلمانلرك على العاده بر سهري طياره سيله وموفقيته بوخارقه انكيز سياحتي باشارمالري، جهانده، عزمك نه قوتلى بر سائق اولديغنى كوستر مكددر . عزم، كه توركلتك اُك طيبي وصفيدر ، بز بوك نه زمان و ناسل استعمال ايديله جكنى هنوز كشف ايده مكد .

§ سيورجىلر، هر اوغرا دني شهرده بر كره مغلوب اولارق ، آوروپا سياحتي اجرا ايديورلر . طبعيدر كه بومغلوبنلر مستقبل وقطلى غاليتمزى احضار ايتك ايچين اساسلى بر عاملدر . بونكله برابر بزي انديشيه دوشورن برجهت وار: اوده بومغلوبنلرك وسياحت بورغونلنك ، نهايت ، اولمپياده كيتديكز زمان بزي آل آياق اوينانامايه جق برحاله كتر مسيدر . § نيسانك يكرى اوچى ، حمايه اطفال كونيدى . توركيه بوبوك ملت مجلسنك ايلك رسم كشدينه تصادف ايدهن بوبوكنى ، عين زمانده ، ياورولر بزمه علاقه دار اولان بر مؤسسه نك بنه ميسى جوجوقله كاهله عين كونده بايرام يادير مكددر . حمايه اطفال جمعيتك فعاليتيه كجديكى آندن برى مكددر آج وكييسز كزن فقير طلبه قلامدى . خلقك بوجعته كوستره جكي علاقه و جانن مظاهرت ، ياقنده ، سواقدهده سفيل بر جوجوق براقاياجقدر .

فهره

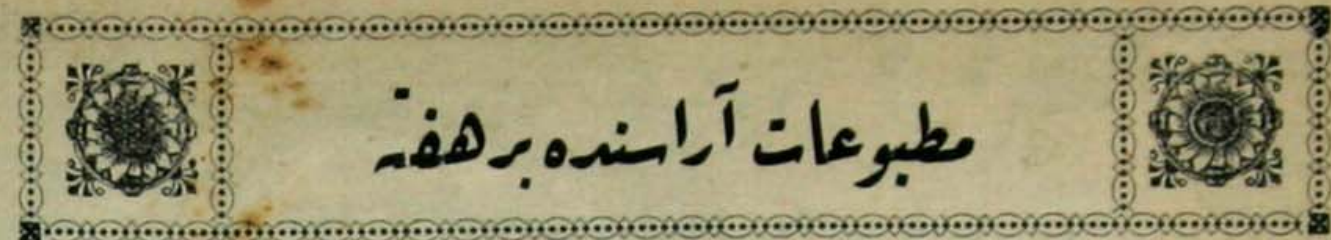
شەلى نك حياى

محررى : آندره موروا

مايسدن اعتبار آندره موروا نك الكوزل ائرلرندن برى اولان «شەلى» نى تفرقه ايتيه ياشلايه جغز . شەلى انكيز رومانتيك شاعر . لرينك الك بوبوكلرندن در . آندره موروا بوبوبوك شاعرك حياتى صوك زمانلرده پك رواجده اولان رومان طرزنده يازمشددر . اثر نشر ايديلر ايديلهز بوتون جهانده بوبوك بر علاقه اويانديرمش و برقاج لسان بردن ترجمه ايديلمشدر . تفرقه مزك ترجمه سنى نورالله عطا بك در عهده ايتمشددر . عيني مؤلفك « حاكميت مليه » ده تفرقه ايديلن « ديزرائيلى » آدى اثرينك مترجمى اولان نورالله بكك قدرتلى قلمى ، « شەلى » ترجمه سنك موفقيته شميدن بر كفالت در .

مدير مسئول : محمد امين

استانبول — دولت مطبعه سى

مطبوعات آراسنده برهفه

بوفى تعقيب ايدهن ياشارتابى، كنديسندن اول كن شعرلرك لدنى تمادى ايتديرييور . اُكر ايكيسنك آراسنده بفرق كورمك لازمه اولكيسنك دهاا خصوصى ، ايكنجيسنك دهااطيبي بر افاده وكوروش طرزينه مالك اولديغنى سويله ييليرز .

عروضك آرتق نه حزين برعاقبه دوغرو كيتديكى آكلامق ايتسينلر « بدى مشعله » ده كى برايكى عروض شعري كورسونلر . عروضك تكاملى كندى ثولومنى حاضرلامشدر . عاشق باشادن اعتباراً بر طبرطيل شكلى آلان بو عرب و ايران يادكارى وزن ، ديوان ادبياتى ايچنده بر قوزه كى ياشادى و تنظيمادن سوكره بركله بك كى قانانلاندى . آرتق تورك ادبيات تاريخنده بردها اولاد ينشدير مكم اوزره صوك دقيقه لرينى ياشايور . مثلاً معمر لطفى نك اولدجه مكم نظمنده كورونديكى كى ...

وصفى ماهرك دائماً قلبه خطاب ايدهن ألى بر افاده سى وار . لسانه وحلرينه حاكم ، صميمى شعرلريله ، بدى مشعله نك ايچنده ، بللى باشلى وقوتلى برايشقيله كوزه چارپيور .

حسرتله هر باقان دير صاچرك آتفه
بر يوزنده يوكسه لن داغ باشلى قار كورور ..
ايلك توكجه اضطرارى طائير سندن آريلان ا

غريب ثولدورن چشمه سى ، مبدأ ومنتهاسى قصور سز ، حزين وكوزمل بر مملكت حكايه سيدر . عروض حقنده كى فكرلر بزمى بو كنج شاعره ده تكرار ايده جكز . زيرا بو ده كرلى كنج ايچين عروضك آهنگندن استفاده يه احتياج يوقدر .

بدى مشعله نك نظم قسمى ، جودت قدرت بكك شعرلريله نهايتله نيور . بوشعرلرك ايچنده باشده قارا كوز اولق اوزره ، غلادياتور ، قله ثوپاطرا وآ نطوان اُك كوزه لاريدر .

آلتى شاعره مشترك بر علاقه آرانيرسه اوده قوقلا و صويتارى مراقيدر ، بونلردن نه جوق بحث ايديورلر !

بدى كنجك يكانه ناثرى كنعان خلوصى بك ايچين ، ينه كندى آرقاداشلرندن برى ، اُك اُبي يازيلرني صوكه صاقلابور ديمشدى . بزده بونلرلى اوقودينمز زمان عيني حكى ويردك . جوق توزه نيل و ثوزونتولو بر تخيكه طرزي وار . صوكنى بلكه يلم .

§ ايلك آوروپا - آمريقا طياره سفرى اجرا ايديلدى . آلمانلر ، موسك اعتدال زمانى بلكه مكددر ، يونكرسه يادير دقلى و برهمن تسميه ايتدكارى طياره ايله بر حمله ده سفرلرني اجرا ايتديلر . سهور معاهده سيله طياره انشا آتنده ألى آياغى قسماً باغلى

§ كنجك ، آتئين كنجك ... ادبياتى كول باغلامش براوجاق طن ايده ركن كوزلرمن آتسين يكي بر آلو قارشيسنده قالدى . بدى صنعت عاشقى كنج ، بر آرايه كلش و اثرلرني « بدى مشعله » عنوان آلتنده نشر ايتلر ... ايلك اثرلرني بويله دهرلى طويلو و اكثريسى قوتلى يازيلردن مركب اولارق كوزل برجله حالنده اورتابه قويان نسل ، مملكت ادبياتى ايچين براميد دكل ، قيمتلى بر حقيقتدر . كچن هافتا بو بدى مشعله اسنك ايجه ادعائى اولديغنى سويله مشدك ، فقط بوبوكون اسكى فكر بزمده اصرار ايتيه جكز . يالكز مشعله عددنك بو مقداره بالغ اولمادىغنى بيان ايده جكز . فى الحقيقه اورتابه بدى كنج وار ، فقط بدى مشعله دكل .

اثر صبرى اسعدك شعرلريله باشلايور . صبرى اسعد ، ادبياتنك الك وهدكار سيارلرندن برى اولارق كورور . نمكددر . كچن سنه كى يازيلرله بوسنه نككيلر مقايسه اولتورسه ، بو كنجده ، دائى وسريع بر تكامل كوزه چارپمكددر . افاده سنه ، موضوعنه تصرف و تخمك ايتيه سنى بيلن بر كنج ، خصوصى دوشونوشلرى ، كوزل بولوشلريله دقتى جذب ايدييور .

كاغد كلر طاقيندم حزنمى صاقلار كى ؟
بر شرق ياقى ايچون سىلرى نككه يوم .
كويلر افقه ديزلين توزلاش بر رسم ؟
بولر ، كويلرى صاران اسكيش چرچيوهر

اولويان كوك ، آفشام ودوهر ، بو ده بر حكايه در ، بهارى بلكه يوم ... كى نفيه لر بزده يي بر ذوقك مزده جيلريدر .

اولشدى . آرتق كندى طونامادم . اولادى صوك بردفه قوجاقلامق ايچون بوقارى فبرلادم . قاربيله قاش آنام قودورمش كى اوسته آتيلديلر . جيفلق جيفغه « قائل ... » ديه هاقيريشيورلر ، اوستى باشى بارچالايورلر ، صاچلرني صاقلارني بولويورلر ، طيرناقيلرله ديشلريله بنى اولدورمكه چاليشيورلردى . اطرافدن دها باشقه لر ده يتشديلر . نهيدلر ، بددعالرله آشافى قوغديلر .

چوجوغمى اولوم دوشكنده صوك بر دفعه اوپه مدم . حتى ايره سى صباح جنازه سنى بيله تا اوزقدن تقيه مجبور اولدم . قومشور بنى طائيمانلره اوزاقدن بارماقله كوسترييورلردى . كيمسه بكا آجوبده برنك نلى سوزى سويله مدى .

چوجوغمك مزارينه آنجق قالا بايق چكيلدكن صوكرا كيده بيلدم . اراده بيله حالا بنى كوره نلر وارمش كى آغلامغه جسارت ايده م يوردم . قيزمه : « قور تولدك چوجوغم ، ديدم . ياشاسايدك محقق بدبخت اولاجدك . قور تولدك . راحت راحت اويو . كيفكه باق . - دوام ايدييور -